



KWADRANT

DE NEDERLANDSE OPSTAND

Het handelen van mensen is altijd onderhevig aan waarden. Voor leerlingen is dat vaak niet helder. Dat komt omdat die waarden niet altijd even expliciet zijn. Een kwadrant helpt de leerlingen zicht te krijgen op hoe de mensen hebben gehandeld vanuit hun waarden. Het maakt complexe keuzen inzichtelijk. Maar een kwadrant kan ook een bijdrage leveren aan het oefenen van historische vaardigheden, zoals het onderscheid maken tussen oorzaak en gevolg.

Een 'Kwadrant' laat leerlingen:

- argumenteren en redeneren
- oordelen en beoordelen
- herkennen en reconstrueren
- verbanden en samenhang vinden
- voorkennis activeren en gebruiken

Onderwerp	De Nederlandse Opstand. Deze werkvorm past bij het kenmerkend aspect 'het conflict in de Nederlanden dat resulteerde in de stichting van de Nederlandse staat'
Activiteit	Leerlingen bepalen of gebeurtenissen en personen politiek of religieus betrekking hadden op de Opstand en of zij hoorden of bedacht zijn aan Nederlandse of Spaanse zijde
Tijdsduur	De werkvorm duurt 20 minuten, inclusief nabespreken
Beginsituatie	Niveau: bovenbouw havo/vwo In de klas is de Nederlandse Opstand behandeld
Instrueren	Wat: vandaag gaan we kijken naar de belangrijkste gebeurtenissen en personen uit de Nederlandse Opstand Hoe: je bepaalt daarbij of deze passen bij de zijde van de Spanjaarden of Nederlanden en of het politiek of religieus getypeerd kan worden Waarom: met deze werkvorm leer je waarde te hechten aan gebeurtenissen en kijk je nog eens kritisch naar de Nederlandse Opstand
Uitvoeren	Iedere leerling krijgt een instructieblad dat tevens kan dienen als invulblad. De leerlingen maken individueel de opdracht. Daarna worden de individuele resultaten in een groepje van drie besproken en komt er een gemeenschappelijke kwadrant uit.
Nabespreken	Wat: waar heb je de verschillende gebeurtenissen en personen geplaatst? Hoe: hoe heb je de opdracht aangepakt? Hoe bepaal je waar iets of iemand in de kwadrant komt? Waarom: vraag aan de leerlingen wat ze in de les hebben geleerd? Wat was er anders aan deze manier van werken?

Literatuurverwijzingen:

- Havekes, H. (red.), *Geschiedenis doordacht: Actief Historisch Denken 2* (Boxmeer, 2005).
- Fisher, P. (red.), *Thinking Through History* (Londen, 2000).
- Vries, J. de (red.), *Actief Historisch Denken: Opdrachten voor activerend geschiedenisonderwijs* (Boxmeer, 2004).

Deze werkvorm is volledig tot stand gekomen om geschiedenisdocenten te inspireren activerende didactiek toe te passen in hun lessen. Mocht u van mening zijn dat in deze specifieke werkvorm content gebruikt is waarover u copyright beschikt, kunt u zich wenden tot de beheerder van de website.



KWADRANT

DE NEDERLANDSE OPSTAND

In deze werkvorm ga je kijken of je in staat bent om begrippen en personen te koppelen aan Spanje of Nederland en te beoordelen of deze religieus of politiek zijn. Vul daarvoor het kwadrant op een correcte wijze in. Je werkt met items die te maken hebben met het uitbreken van de Opstand in de Nederlanden. Je maakt per item steeds 2 keuzes: Hoort het aan Spaanse of Nederlandse kant? En is het een politieke of een religieuze factor? Noteer na afloop de 3 belangrijkste conclusies.

1. Instelling Collaterale Raden	2. De Hertog van Alva	3. Protestantisme
4. Strengere vervolgingen	5. Beeldenstorm	6. Luther op de Rijksdag
7. Raad van Beroerten	8. Vrede van Augsburg	9. Nederlandse adel
10. Smeekschrift	11. Watergeuzen	12. Hagenpreken
13. Instelling Bloedplakaten	14. Privileges	15. Calvijn
16. Willem van Oranje	17. Filips II	18. Margaretha van Parma

